

ΤΟ ΓΕΡΑΚΑΡΙ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ

(Φωτό από τον εγκατελειμμένο σήμερα αρχαίο οικισμό του Γερακαρίου).

Λίγα λόγια για το Γερακάρι και τον Άη Γιάννη:

Από ενδείξεις που υπάρχουν, στο Γερακάρι και στο Τούρι* που είναι δίπλα στα 700 μέτρα, υπήρχε μια προχριστιανική πολιτεία αλλά δεν γνωρίζουμε ακριβώς πιά. Ο θεός μου Γεώργιος Β. Καρδάνης μου έχει πει τα ότι: << κάποια μέρα στο 1955 είχε πάει με τον αδερφό του Ιωάννη στο Γερακάρι για να καθαρίσουνε μια ελιά που ήταν αρκετά μεγάλη και ήταν φυτρωμένη μέσα σε κάτι χαλάσματα (παλιά κτίσματα).

Εκεί που ξερίζωναν τα παλιούρια, ο Γιώργος με τον κασμά του κτύπησε μια πέτρα μεγάλη ίσα με 30 εκατοστά που ήταν σχεδόν καλυμμένη από χώμα. Η πέτρα έσπασε στα δυο και όταν την έβγαλε στην επιφάνεια είδε ότι η πέτρα αυτή ήταν σκαλισμένη σαν μια χελώνα με τις γραμμές επάνω που έδειχναν το όστρακο της ακριβώς σαν αληθινή, μου είπε ο Θεός μου.

(Το Τούρι, σύμφωνα με μαρτυρίες των παλαιότερων, ήταν αρχαίος οικισμός. Δεν γνωρίζουμε εάν εκεί ήταν η αρχαία Λιμναία. Το έτος 1962 εκεί κάτω από τον στρογγυλό μικρό λοφίσκο είχε κατασκηνώσει ο καθηγητής του Πανεπιστημίου της Τουλούζης **Bernard Kayzer μαζί με την ομάδα του και έκανε έρευνα για το Μαργαρίτι με τίτλο <<Μαργαρίτι Θεσπρωτίας. Η αποτυχία ενός ανοργάνωτου Εποικισμού>>. Η μελέτη εκδόθηκε σε βιβλίο το έτος 1970. Η Ομάδα του αποτελούνταν από γάλλους και έλληνες σπουδαστές).*

Όταν τον ρώτησα τι απέγινε αυτή η πέτρα μου απάντησε: Ήταν τόσο ωραία σκαλισμένη που ήθελα να την κρατήσω αλλά αφού έσπασε στα δυο την πέταξα λυπημένος που την έσπασα !!! Αυτό μου έχει πει ο Θεός μου Γεώργιος Καρδάνης στις 8- 9- 2009 που συναντήσαμε στο Μαργαρίτι.

Παρά το γεγονός ότι στο Γερακάρι οι εναπομείναντες κάτοικοι είχαν αλλαξοπιστήσει, (οι υπόλοιποι σκοτώθηκαν ή έφυγαν σε άλλους τόπους που δεν τους έφτανε η Τουρκική λαίλαπα), η εκκλησία λειτουργούσε από τους λίγους χριστιανούς κατοίκους των γύρω περιοχών, και ήταν όπως φαίνεται σεβαστή από τους εξισλαμισμένους Τούρκους (όπως τους λέγαμε).

Εδώ έχουμε δείγματα των κρυπτοχριστιανών που γνώριζαν από που προέρχονταν και περίμεναν μήπως η πολυπόθητη μέρα της λευτεριάς έρθει σύντομα και θα επέστρεφαν και αυτοί στα πρώτερα Ελληνοχριστιανικά ιδανικά τους. Δεν άντεξαν όμως τις ταπεινώσεις και τις δολοφονίες, και ορισμένοι από αυτούς λιμπίστηκαν τον πλούτο και την καλοπέραση που τους υπόσχονταν τότε οι κατακτητές και τα απαρνήθηκαν όλα.

Μέσα σε ένα τέτοιο περιβάλλον που τα πάντα εξαρτιόταν από τον δυνάστη κατακτητή μέχρι το 1913, ο Άη Γιάννης του Γερακαρίου άντεξε και έδινε παρηγοριά στους πιστούς της περιοχής μας.

Το Γερακάρι το έχουν ακουστά πολλοί, λίγοι όμως γνωρίζουν την ιστορία του. Η Χαϊδω, πρωτότοκη κόρη του Βασιλείου Καρδάνη, 92 ετών σήμερα μας έχει πει πολλά για το χωριό που μεγάλωσε και παντρεύτηκε. Επίσης πολλά μας έχει πει στο παρελθόν και η Βάβω Γκίνο, (όπως την έλεγαν οι Σουφαίοι), να κάνω εδώ μια παρένθεση:

Δυο Βάβες είχαμε κάποτε στην Κένταλη, την Βάβω Γκίνο (Γκίνη) και την Βάβω Σούφο (Σούφη). Από αυτές τις δυο Μάνες γέμισε ο τόπος από Γκινάιους και Σουφαίους.

Η Χαϊδω λοιπόν αλλά και η πεθερά της και (γιαγιά μου από τον πατέρα μου)

Ελένη, μου είπαν για τα Λεμίνια τα ότι: <<Ακολουθώντας το μονοπάτι που περνάει κάτω από την Κένταλη και σε βγάζει στο Γερακάρι, μόλις φτάνεις στο παλιό αυτό χωριό μετά την τοποθεσία (δεξιά πέτρα), αντικρίζεις σήμερα ένα ίσιωμα που αποτελείται από δυο αλώνια φυτεμένα με ελιές. Εκεί λοιπόν στα αλώνια αυτά που τα λένε Λεμίνια, παλαιότερα ήταν παλιό νεκροταφείο !!! 300 μέτρα πιο πέρα είχε το 1936 το σπίτι του ο Ιωάννης Γκίνης του Θωμά. Αυτό το σπίτι έχει σημάδια από παλιά εκκλησία που αργότερα την έκαναν τζαμί οι αλαξοπιστίσαντες κάτοικοι του Γερακαρίου.

Το σπίτι αυτό το οποίο ήταν της οικογένειας μας, το 1936 είχε γκρεμιστεί και ξανακτιστεί σε παλεότερες εποχές ανάλογα με τις κρατούσες περιστάσεις. Αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι η αυλή του σπιτιού ήταν στρωμένη με μεγάλες πέτρινες πλάκες που μόνο σε πλουσιόσπιτα έβαζαν ή σε εκκλησίες και μοναστήρια. Στους τριγύρω κήπους, που ήταν φυτεμένα κυπαρίσσια και δάφνες, όταν ο πατέρας μου Στέφανος όργωνε με το αλέτρι έβρισκε κομμάτια από σπασμένα καντήλια, κηροπήγια και κομμάτια από καπάσες (πυθάρια) λαδιού.

Ο Θεός μου Θεόδωρος είχε βρει το επάνω μέρος από ένα μπρούτζινο μανουάλι που έβαζαν τα κεριά. Στην αυλή επίσης βρέθηκαν και δυο στρογγυλές πέτρες από αλευρόμυλο που τις πούλησαν στην Πάργα πριν το 1940. Αυτά όλα τα δείγματα μας μαρτυρούν ότι παλαιότερα, ήταν εκεί χριστιανική Εκκλησία. Όμως στα Λεμίνια ήταν νεότερο νεκροταφείο μουσουλμανικό και μιναρές. Το γεγονός ότι μετέπειτα υπήρχε εκεί τούρκικο νεκροταφείο και μιναρές, σημαίνει ότι η χριστιανική εκκλησία μετατράπηκε σε μουσουλμανική. Στο συμβόλαιο αγοράς που έχουν οι Καρδαναίοι από τους μουσουλμάνους, αναφέρει ότι τα Λεμίνια συνορεύουν με τον μιναρέ μου έχει πεί ο Μπάμπης, εγγονός του Βασ. Καρδάνη!

Όλα αυτά λιπόν μας δείχνουν την πορεία που πέρασε αυτό το χωριό.

Ήταν έλληνες χριστιανοί, στην συνέχεια αλαξοπίστησαν και όταν έφυγαν οι μουσουλμάνοι κάτοικοι, επέστρεψαν εκεί οι χριστιανοί στα πατρικά τους όπως μου έλεγε η γιαγιά Ελένη. Οι αλαξοπιστίσαντες κάτοικοι του Γερακαρίου σαν πρώην χριστιανοί όχι μόνο δεν πείραξαν τον Άη Γιάννη, αλλά τον πίστευαν και τον σέβονταν από ότι μας έλεγαν οι δικοί μας, (δείγμα κρυπτοχριστιανισμού), επίσης πήγαιναν και

στο πανηγύρι που από παλιά γίνονταν εκεί.

Είχαν ταυτόχρονα και τα τζαμιά τους. Τα κτήματα των γύρω περιοχών όπως η Γιωρίτσα (Άη Γιώργης) τα εξουσίαζαν οι πλούσιες οικογένειες του Γερακαρίου. Ως γνωστόν η Γιωρίτσα ήταν παλιό Μοναστήρι, το οποίο κατεδάφισαν οι μουσουλμάνοι και άρπαξαν τα κτήματα του και τα κοπάδια με εκατοντάδες ζώα που είχε. Η ακμή του Γερακαρίου κράτησε μέχρι το 1811 περίπου. Με την υποταγή του Χασάν αγα Τσαπάρι από την Καταβόθρα στον Αλή Πασά των Ιωαννίνων, οι κάτοικοι του χωριού είχαν ήδη (ξεπαστρευτεί) αφού πήγαν κόντρα στον σατράπη της Ηπείρου. Από τότε τα κτήματα του χωριού πέρασαν στα χέρια ανθρώπων του Αλή, και το χωριό άρχισε σιγά σιγά να αργοπεθαίνει. Το 1900 υπήρχαν μόνο 7 οικογένειες Τούρκων (όπως τους λέγαμε εμείς) οι οποίοι πούλησαν τα κτήματα τους σε χριστιανούς και έφυγαν μαζί με τους (Τούρκους) της Πάργας για την Τουρκία. Με την απελευθέρωση της Ελλάδας το 1913 οι μουσουλμάνοι της περιοχής δήλωσαν Έλληνες και παρέμειναν εκεί ελπίζοντας ότι θα μπορούσαν να διατηρήσουν τα τεράστια τσιφλίκια τους που είχαν αποκτήσει στην περίοδο της Τουρκοκρατίας.

Τότε το Γερακάρι ξαναεπικοίστικε από ελάχιστους μουσουλμάνους βοσκούς, οι οποίοι από το 1924 έως το 1935 αποχώρησαν πουλώντας την μικρή σχετικά περιουσία και πήγαν στην Αλβανία πέρνοντας αλβανικά τώρα διαβατήρια. Στην κατοχή της Ελλάδας από τους Ιταλογερμανούς ξαναεπέστρεψαν στα μέρη μας ξανάρπαξαν τα κτήματα που με την θέληση τους είχαν πουλήσει και ταυτόχρονα επιδίδονταν σε φόνους των συγχωριανών τους χριστιανών που μέχρι πρότινος ήταν γείτονες και και φίλοι !

Όταν ο Βασίλης Καρδάνης αγόρασε το Γερακάρι από τον μουσουλμάνο μεγαλοκτηματία Ηλία Ντούρο (Λιάζ Ντούρος) πήγε μια μέρα στην αγορά στο Μαργαρίτι στο καφενείο του Βαγγέλη Τέκα (Μπουτσέα). Εκεί κάθονταν δυο μουσουλμάνοι και έπιναν καφέ. Ο ένας εκ των δυο ήταν ο Ηλίας Ντούρος. Μόλις είδαν τον Βασίλη λέει ο ένας Τούρκος στον Ηλία Ντούρο, ...καλά μωρέ, τι πήγες και έκανες ; Πούλησες το κτήμα σου όλο σε αυτόν και μάλιστα τόσο φτηνά;...

Και ο Ηλίας Ντούρος του απάντησε: -..άκουσε φίλε μου, εμείς τα ψωμιά μας τα φάγαμε εδώ, έτσι κι αλλιώς δικά τους ήταν!... Αυτό το άκουσε ο χριστιανός Στέργιος Σαμαράς που ήταν δίπλα και το μετέδωσε στο χωριό. Αυτό το περιστατικό μου το διηγήθηκε ο Αθανάσιος Κακούρης κάποτε στην Αθήνα. Αυτό το γεγονός και μόνο δείχνει το πως αισθάνονταν οι (Τούρκοι) τότε στα μέρη μας μετά τα τόσα φοβερά εγκλήματα που είχαν διπράξει στους συγχωριανούς τους και καταλάβαιναν πλέον ότι δεν μπορούσαν να παραμείνουν εκεί πια. Αυτό να το λάβουν υπόψιν οι σημερινοί αλβανοί, σήμερα, διότι τους γεμίζουν το κεφάλι κάποιοι και θρέφουν ελπίδες.

Στη Φωτογραφία του 1988, βλέπετε τον ικοισμό Κένταλη και στο βάθος το Γερακάρι στις φλόγες

ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΕΡΑΚΑΡΙΟΥ

Μερικά τοπωνύμια και ονομασίες που υπήρχαν στο Γερακάρι ήταν:
Η πέτρα του Παπά, λέγονταν το μέρος πάνω από το σπίτι που είχε ο Βασίλειος Καρδάνης, γύρω στα 800 μέτρα στους πρόποδες του βουνού. Η βρύση Χάρε, είναι κάτω από το σπίτι του Βασ. Καρδάνη εκατό μέτρα, το νερό της βρύσης κατέληγε σε μια στέρνα η οποία υπάρχει ακόμη. Από τα νερά της βρύσης ποτίζονταν τα πεζουλομένα κηπάρια πιο κάτω, με διάφορα κηπευτικά. Τα Λεμίνια είναι τα δυο μεγάλα περιβόλια μπαίνοντας στο Γερακάρι από την μεριά του Μαργαριτίου. Στους κατοίκους του Ελευθερίου, πρώην (Σενίτσας), ήταν γνωστή η τοποθεσία Λεμίνια, αλλά και κάτοικοι που τους έλεγαν Λιμιάτες. Δεν γνωρίζουμε εάν όλα αυτά έχουν σχέση με την αρχαία πολιτεία Λιμναία που αναφέρουν οι ιστορικοί στην περιοχή μας, που λόγω έλλειψης στοιχείων δεν την έχουν προσδιορίσει κάπου.

Η σκάλα του Γκούτσι, στην ίδια κατεύθυνση αρκετά ψηλά στο βουνό που κοιτάζει προς το Γερακάρι κάτω. (Ο Γκούτσος ήταν μεγάλος κτηματίας στο Γερακάρι και από ομολογίες των κατοίκων όπως είχαν και αυτοί ακούσει, κυνηγήθηκε από τον Αλή Πασά, διότι του εναντιώθηκε, και έφυγε για την Νεάπολη της Ιταλίας, όπου το 1970 συναντάμε τον Οίκο Μόδας Γκούτσι.

(Από ότι μας πληροφορούν τα Ηπειρωτικά Χρονικά, στην περίοδο της Τουρκοκρατίας και ειδικά στην εποχή του Αλή Πασά, οι κάτοικοι της Θυμαουριάς και γενικά των δυτικών παραλιών της Ηπείρου χριστιανοί αλλά και αρκετοί μουσουλμάνοι, μπήκαν στο μάτι του αδίστακτου και αχόρταγου Αλή των Ιωαννίνων και κυνηγήθηκαν σε όλοι την επικράτεια της σκλαβωμένης τότε Ελλάδας. Αρκετοί από αυτούς για να γλιτώσουν κατέφυγαν στην Νεάπολη και στην Καλαβρία της Ιταλίας όπου ήταν ήδη αρκετοί φυγάδες Έλληνες όπου μέχρι σήμερα ζούν εκεί). Η βρύση του Ντούρου, είναι δεξιά μεριά του Άη Γιαννιού, προς το Τούρι. Ο Ηλίας Ντούρος (Λιάζ Ντούρος) ήταν εξισλαμισμένος κάτοικος της περιοχής και μεγαλοκτηματίας. Η λακκιά του Τσαπάρι κτήμα με ελιές, (κλάδος από τους Τσαπαραίους της Καταβόθρας επίσης εξισλαμισμένοι.

ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ

Τα μονοπάτια που οδηγούσαν στο Γερακάρι ήταν τέσσερα.

1) Το ένα ξεκινούσε από το πηγάδι του Ζούπα, στο βουνό Μπουζιούρι (που είναι πάνω απ, το Μαργαρίτι), κατέβαινε στο Μαργαρίτι, περνούσε από τον συνοικισμό Κένταλη, συνέχιζε στα τρία πλατάνια μετά την Κένταλη, έβγαινε στο μπρέγκο (κόκκινος βράχος), πέρναγε τα κονάκια του Αναούνη Κάκου, (Τσόκα) και κατέληγε στην επάνω μεριά του Γερακαρίου.

Το 2) ξεκινούσε από τις Βρύσες Μπάγιος του Μαργαριτίου, περνούσε κάτω από την Κένταλη στη Γρούζα, και έβγαινε στην τοποθεσία Λεμίνια στην είσοδο του Γερακαρίου. Τα Λεμίνια ήταν ακριβώς δεξιά μπαίνοντας στα ελεοπερίβολα του χωριού Γερακάρι και δεξιά κάτω ήταν η τοποθεσία Τζάνα. Αυτό το μονοπάτι χρησιμοποιούνταν κυρίως από τους Μαργαριτιώτες.

Το 3) ξεκινώντας από το Ελευθέρι (πριν Σενίτσα) έβγαινε μέσα από τον κάμπο στο Τούρι χαμηλά και περνώντας δίπλα στον Άη Γιάννη έβγαινε στο χωριό και στη βρύση Χάρα, ή Χάρε, που ήταν τόπος συνάντησης για τους περαστικούς. Και τα τρία αυτά μονοπάτια μπορούσαν να τα διαβούν με τα πόδια και με τα άλογα.

Ένα τέταρτο που τελευταία χρησιμοποιούνταν από τους τσομπαναραίους έρχονταν από το Καρβουνάρι, περνούσε πάνω από το Γερακάρι και κατέληγε στη λίμνη Καλοδίκη, όπου οι βλάχοι κατέβαιναν για το παπύρι της λίμνης που έκοβαν για τα καλύβια τους.

Η ΧΛΩΡΙΔΑ ΚΑΙ Η ΠΑΝΙΔΑ ΣΤΟ ΓΕΡΑΚΑΡΙ:

Το 1965 που εργαζόμουν στη Πάργα, ο σεβάσμιος γέροντας και πρώτος φίλος του παππού μου, Αθανάσιος Κουρσιάνης, με καταγωγή από τη Δράγανη, κάτοικος πλέον Πάργας μου είχε πει για κάποιον ονόματι Ζέρη, ο οποίος ήταν εκπαιδευτής Γερακιών. Αυτός ο Ζέρης τα γεράκια που εκπαίδευε τα έπιανε στους γκρεμούς πάνω από το Γερακάρι !!! Έχοντας ζήση και περπατήσει όλη αυτή την περιοχή από μικρή ηλικία, γνωρίζω ότι η κορυφογραμμή που αρχίζει από το Μαργαρίτι και καταλήγει στο Γερακάρι είναι γεμάτη από απότομους και απροσπέλαστους γκρεμούς όπου εκεί φωλιάζουν σπάνια αρπακτικά πουλιά και όρνεα, όπως Αετός, Μπούφος, Γεράκια, Αγριοπερίστερα, Κοράκια, Κουρούνες, Καρακάξες, Κουκουβάγιες, Πέρδικες και πολλά άλλα. Ιδιαίτερα πάνω από την Κένταλη προς τα τρία πλατάνια ήταν τόπος που και σήμερα ακόμη κρατάει Τσαλαπετεινούς και Αηδόνια .

Στο Γερακάρι εκτός από όλα τα προαναφερόμενα πτηνά ήταν ο παράδεισος για τις μπεκάτσες και τα κοτσύφια. Λαγούς είχε πάνω από το Γερακάρι στην τοποθεσία σκάλα του Γκούτσι. Όσο για Λύκους, Τσακάλια, Αγριογούρουνα, Αλεπούδες, Κουνάβια, Ασβούς, Νυφίτσες υπάρχουν και σήμερα ακόμη στο μέρος αυτό. Τα φίδια που έχει το Γερακάρι είναι από τα πιο δηλητηριώδη που μπορεί να συναντήσεις, ιδιαίτερα οι οχοιές οι δεντρογαλιές και οι κίτρινες σαΐτες. Η φωτιά που έβαλε κάποιος ανεύθυνος τον Ιούλιο του 1988 και κατέκαψε όλη την περιοχή τότε στο Γερακάρι προξένησε τεράστια οικολογική ζημιά. Φαντασθείτε ότι τότε βρήκαμε μια Λύκαινα καμένη με τέσσερα Λυκόπουλα. Η μητέρα Λύκαινα έμεινε και κάηκε μαζί με τα μικρά της ενώ μπορούσε να διαφύγει. Στο δάσος του Γερακαρίου πέρα από τα κτήματα που είχαν από όλα τα σπρωφόρα δέντρα και τις ελιές, κυριαρχούν το πουρνάρι, η δάφνη, η τσιρμιντζέλα, η κουμαριά, η γκορτσιά, η αγριελιά, η κορομηλιές, το παλιούρι, η σκούπα, η μηλοκοκκιά, η φτελιά, το φασκόμηλο, η ασφάκα, η ρίγανη,

ο αγριομάραθος, η ορχιδέα τα σκυλάκια, τα ζουμπούλια, η φτέρη, η μπουρδένγκα, η μπουστανίκα, η μπόσκα, (αγριοκρέμυδο), το σκόρδο του φιδιού, ο στόγκος, τα πεντανόστιμα ρείκια που κρέμονται απ, τους γκρεμούς (για τις κασίκες), και όλα τα συναφή φυτά που έχουμε στη Θεσπρωτία. Τσάι, έχει μόνον στις κορυφές. Από τα οπωροφόρα, αξέχαστα θα μας μείνουν τα σύκα τα λιβανά και οι συκαμιές. Η πληθωρική ύπαρξη του δένδρου της Συκαμιάς στο Γερακάρι, στο Μαργαρίτι και στα χωριά της Δημοτικής Ενότητας του Μαργαριτίου γενικά, μαρτυρούν ότι στο απώτερο παρελθόν εκεί, ήταν ανεπτυγμένη η καλλιέργεια του μεταξοσκώληκα και η μεταξουργία.

Αυτό τεκμηριώνεται και από την υφαντουργία νημάτων που ήταν ονομαστή στο Μαργαρίτι, από το 1500, έως το 1850. Η ονομαστή οικογένεια Μαργαρίτη, είχε στα παλαιότερα χρόνια βιομηχανία παραγωγής υφαντών και μεταξωτών στο Μαργαρίτι και η φήμη των υφαντών αυτών έφτανε μέχρι την Σμύρνη και την Κωνσταντινούπολη. Για αυτό το λόγο όταν η οικογένεια Μαργαρίτη κυνηγήθηκε από τον Αλή Πασά, κατέληξε στη Σμύρνη όπου συνέχισε την παραγωγή των υφαντών και νημάτων. Στη δεκαετία του 1960, στο νεόκτιστο Δημοτικό Σχολείο στο Μαργαρίτι την άνοιξη, θυμάμαι ότι εκτρέφαμε μεταξοσκώληκες σε μια αίθουσα του Δημοτικού σχολείου προς την ανατολική πλευρά, και τα παιδιά που στη γειτονιά τους είχαν Συκαμιές, ήταν υποχρεωμένα να φέρνουν στο σχολείο φύλα και τρυφερούς βλαστούς για το τάισμα του μεταξοσκώληκα.

Το μετάξι που παρήγαγαν οι μεταξοσκώληκες το πωλούσε η Σχολική Επιτροπή και τα έσοδα χρησιμοποιούνταν για τις ανάγκες του σχολείου μας. Σχεδόν κάθε σπίτι στην περιοχή του Μαργαριτίου είχε δένδρα συκαμιάς σε τρεις διαφορετικές ποικιλίες, τα άσπρα και μεγάλα, τα ασπροροζιά, που όταν ωρίμαζαν ο καρπός ήταν γλυκίστατος και έπαιρνε ένα χρώμα ελαφρώς ροζέ, και τα κόκκινα, τα οποία περισσότερο χρησιμοποιούνταν για το χρώμα τους στη βαφή νημάτων, όπως έλεγαν οι γιαγιάδες μας παλαιότερα. Είναι λυπηρό που σήμερα δεν έχουμε περισσότερες πληροφορίες για την χαμένη ιστορία του μεταξοσκώληκα στην περιοχή του Μαργαριτίου.

Τις περισσότερες και καλύτερες συκαμιές είχε ο οικισμός του Γερακαρίου. Η Ελένη Γκίνη (Βάβο Γκίνο) μαζί με την (συμπεθέρα της) Ελένη Καρδάνι, που κατοικούσαν στο Γερακάρι το 1938, μάζευαν τα μαυροκόκκινα συκάμνα από την συκαμιά που ήταν στη βρύση Χάρε στο Γερακάρι στα τέλη Μαΐου, μέχρι 15 του Ιουνίου και αφού τα στέγνωναν στον ήλιο, τα κρατούσαν και με αυτά έβαφαν το προβάτινο μαλλί, και έφτιαχναν τις φλοκάτες στους αργαλειούς, που ήταν πραγματικά αριστουργήματα και αποτελούσαν κόσμημα και καμάρι στα προικιά των κοριτσιών.

Στα κοκκινόχρωμα σιάδια του Γερακαρίου οι οικογένειες μας καλλιεργούσαν Σιτάρι, Φακές, Ρεβίθια, Φασόλια, βρώμη, Λινάρι και καπνο! Τα σπάνια φυτά και τα βότανα που φυτρώνουν στο Γερακάρι ήταν γνωστά από παλιά, ο πρακτικός γιατρός που έμενε στην Κένταλη Μαργαριτίου, ο Φουάτ Ρεφάτης, τα ιατρικά μαντζούνια που έφτιαχνε τότε το 1930, ήταν από τα βότανα της πλαγιάς από Κένταλη μέχρι Γερακάρι μας έλεγε η γιαγιά Ελένη. Στην ίδια περιοχή μάζευε και η (μάγισσα) του Μαργαριτίου η γνωστή Μυγδάλο για να φτιάξει τα δικά της μαντζούνια.

Σήμερα στο Γερακάρι όσον αφορά τον οικισμό, θα βρείτε μόνο θρύψαλα, συντρίμια και χαλάσματα, που το κάθε ένα από αυτά χωριστά, έχει να σας διηγηθεί την δική του ιστορία. Μια ιστορία που στο πέρασμα των αιώνων σημαδεύτηκε από δόξες και τιμές, από αρνησιθρησκίες, από προδοσίες και ταπεινώσεις και τέλος από ερημιά και

εγκατάλειψη.

Αυτή την εγκατάλειψη την διαδέχτηκε όμως σήμερα ένας βιότοπος σπάνιας και απaráμιλλης ομορφιάς. Αυτά μου είπε η παλιά γνώριμη βρύση Χάρε με το κρυστάλλινο νερό που αιώνες τώρα αναβλύζει !!!

Ο Γέρων χρόνος όμως, που καταφέρνει και δαμάζει τα πάντα, έχει αφήσει στο Γερακάρι τον Άη Γιάννη, που Μάρτυρας εκατοντάδων ετών στέκει εκεί πάνω στον ταπεινό βράχο, που όταν τον κοιτάζεις σου έρχονται στο μυαλό όλες αυτές οι θύμισες !!!

Θωμας Στεφ. Γκινης -9-2011.

Ο Άη Γιάννης στο Γερακάρι Μαργαριτίου.

Η εκκλησία του Αγίου Ιωάννου στο παμπάλαιο χωριό, το Γερακάρι, κτίστηκε γύρω στα 1650 μ.χ. Ο Μαργαριτιώτης Μήτσος Μάτης μας λέει ότι κτήστηκε το έτος 1825 περίπου. Ο βράχος που είναι χτισμένο το μικρό αυτό εκκλησάκι σήμερα έχει καλυφθεί από τον πέτρινο τοίχο που έφτιαξαν το 1982 ώστε να είναι πιο ασφαλής η βατότητα των πιστών. Παλαιότερα για να ανεβείς πάνω στο στρογγυλό βράχο που είχε ύψος 4 μέτρα περίπου έπρεπε να σκαρφαλώσεις σαν το κασίκι. Σήμερα με ασφάλεια μπορεί ο καθένας να επισκεφθεί τον Άη Γιάννη τον ερημίτη. Με την προσθήκη του πέτρινου τοίχου γύρω από τον βράχο ίσως ο Άη Γιάννης να έχασε αυτή την σπάνια ομορφιά και μοναδικότητα που τον χαρακτήριζε.

Ο χώρος έξω και γύρω από το εξωκλήσι διαμορφώθηκε μετά το 1982 με πρωτοβουλία των Καρδαναίων και την βοήθεια του Δήμου Μαργαριτίου και από τότε το πανηγύρι γίνεται εκεί και όχι στη βρύση Χάρα που γίνονταν παλαιότερα. Το εσωτερικό της εκκλησίας είναι λιτό και μόλις που χωράει 15 άτομα μέσα, στο δάπεδο σώζονται ακόμη οι πέτρινες πλάκες που είχε από παλιά όπως επίσης και στην οροφή του που είναι και αυτή ακόμη με τις παλιές πέτρινες πλάκες. Κάπου γύρω στο 1976 με εντολή της Αρχιεπισκοπής Παραμυθιάς, μαζεύτηκαν οι παμπάλαιες εικόνες

από τα εξωκλήσια ώστε να προστατευτούν από διάφορους αρχαιοκάπηλους και έτσι αφαιρέθηκαν και από τον Άη Γιάννη, οι παλιές και μισοκατεστραμμένες εικόνες του, που ήταν τάματα και κειμήλια εκατοντάδων ετών από τους χριστιανούς κατοίκους της γύρω περιοχής. Σύμφωνα με μαρτυρίες των παλαιότερων ο Άη Γιάννης κτίστηκε επάνω στο βράχο διότι εκεί είχαν βρει μια εικόνα του αγίου. Οι κάτοικοι πήραν την εικόνα και την τοποθέτησαν στην εκκλησία του Ελευθερίου. Μετά από λίγες ημέρες η εικόνα ξαναβρέθηκε επάνω στον βράχο. Τότε οι πιστοί αποφάσισαν να χτίσουν την εκκλησία εκεί που πρωτοβρέθηκε.

(Φωτογραφίες από το εσωτερικό της εκκλησίας του Άη Γιαννιού στο Γερακάρι).

Αυτή η καμένη ελιά που βλέπετε, κάποτε ήταν τεράστια και στη ρίζα της είχε ένα άνοιγμα σαν καμάρα. Στην γιορτή του Άη Γιαννιού, στις 25 του Μάη, μετά τη θεία λειτουργία στο Ναό, βγαίναμε και περνούσαμε κάτω από την καμαρούλα που σχημάτιζε ο γέρικος κορμός της ιερής αυτής ελιάς, και αφήναμε και από ένα ένδυμα εκεί ότι είχε ο καθένας, συνήθως ένα καθαρό μαντίλι ή ένα πουκάμισο κλπ. Οι Γιαγιάδες μας την είχαν για θαυματουργή αυτή την ελιά. Με την μεγάλη πυρκαγιά στις 8-8-1988 η ελιά αυτή κάηκε ολοσχερώς, αλλά από ότι βλέπετε ξαναφούντοσε. Δεν γνωρίζω ακριβώς για πιο λόγο την είχαν για θαυματουργή, αλλά θυμάμαι ότι όλοι κρατούσαμε αυτό το ιερό έθιμο.

Η ιερή ελιά στον Άη Γιάννη ξαναφύτρωσε.

Το πανηγύρι του Άη Γιαννιού στο Γερακάρι.

Το ονομαστό πανηγύρι της 25ης Μαΐου που διατηρείται μέχρι και σήμερα χάριν της γενναιοδωρίας των Καρδαναίων του Μαργαριτίου, με αρωγή την εκκλησία και τον ΠΟΜ Μαργαριτίου, παλαιότερα γινόταν στην βρύση Χάρα που είναι 100 μέτρα κάτω από το σπίτι του Βασ. Καρδάνη, παλαιού τσέλιγκα της περιοχής. Στο ξακουστό αυτό πανηγύρι που την διοργάνωση έκαναν οι Μαργαριτιώτες σε συνεργασία με τους Σενιτσιώτες και τους Λιβαδαριώτες, έρχονταν κόσμος από όλα τα χωριά της περιοχής γιατί αυτό το μικρό εκκλησάκι πάνω στον βράχο χτισμένο, ενέπνεε μεγάλο σεβασμό σε όλους τους πιστούς.

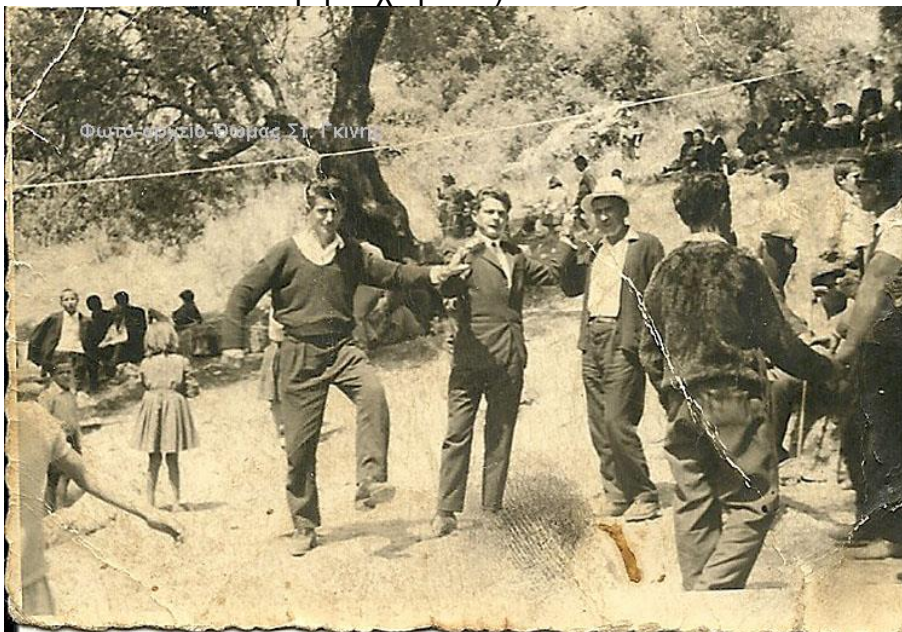
Θυμάμαι ότι τα ποτά τα κρύωναν στο παγωμένο νερό που έτρεχε από την παμπάλαια βρύση την Χάρα, με το μεγάλο πέτρινο κάνουλο. Οι ξακουστοί οργανοπαίχτες του Μαργαριτίου όπως ο μεγάλος Νάσιο Τζέμος, ο Τάση Φώντας, ο Κότσι Νίνος με το ντέφι, ο Φωτ, Αντώνης, πλαισιωμένοι και από τους Φαναρίσιους μουσικούς παρουσίαζαν τα παλιά παραδοσιακά τραγούδια, όπως το Μπεράτι, το Οσμάν Τάκα, το Βρύση μου μαλαματένια τους Κλέφτες και τόσα άλλα ακόμη, που οι κάτοικοι χόρευαν μέχρι αργά το απόγευμα, με πρωτοχορευτές τους Σπύρο Μηλιώνη, και Σπύρο Μπάκα, τους Γκιναίους από την Σενίτσα, τους Ντουκαίους, τους Λιοπιαραίους, τους Θαναίους, τους Κυριακαίους τους Τσοβιλαίους, τους Νικολαίους τους Τζιμαίους απ, το Μόρφι (Μορφάτι), τους Χαλκήδες απο την Αγία Κυριακή, και πλήθος άλλοι ακόμη.

Οι οργανοπαίχτες που έπαιζαν τότε πληρώνονταν από τα φιλοδωρήματα που έδιναν οι παρέες που χόρευαν αλλά και από παραγγελίες τραγουδιών. Το πράγμα ξέφευγε όμως όταν είχαν πιει αρκετά ούζα και εκείνο το ημίγλυκο ανιχτοκόκκινο κρασί που τους σέρβιρε ο αξέχαστος και συμπαθέστατος Ιλιάζ Καραμέτος, (ο μοναδικός μουσουλμάνος που είχε απομείνει στο Μαργαρίτι και έζησε μέχρι το θάνατο του) και αφού έρχονταν στο κέφι οι χορευτές, από τις εικοσάρες που πέταγαν στα όργανα, ανεβαίναμε στα δίφραγκα, μετά στα δεκάρικα κλπ. Όταν όμως χόρευαν οι Νιόνυμφες οι φρεσκοπαντρεμένες, ο πεθερός πέταγε και χρυσές λίρες ακόμη. Έτσι τιμούσανε τότε οι γεροντότεροι την οικογένεια. Το γλέντι γίνονταν δίπλα στη βρύση κάτω από τις

χιλιόχρονες τεράστιες ελιές. (Στο κορμό σε μια από αυτές είχε για αρκετά χρόνια την φωλιά του ένα σμήνος από άγρια μελίτσια). Τα θυμάμαι σαν να τα βλέπω τώρα όλα αυτά τα σόια, μαζεμένα 25 ή 30 άτομα το καθένα, κάτω από τις γέρικες ελιές, να έχουν τα χειροποίητα κιλίμια τους στρωμένα, με τα τεράστια ταψιά τους με πίτες όλων των λογίων, Κρεατόπιτες, Τυρόπιτες, Γαλατόπιτες, Κολοκυθόπιτες, Σπανακόπιτες, Χορτόπιτες, Μπουρέκια, και οι Σοφράδες με Μπριάμι (κοκκινιστό κρέας από μοσχάρι, ή αρνι, ή κόκορα με ρύζι στο ταψί). Τα φρεσκοφτιαγμένα χλωρά τυριά από τις τσαντίλες να κρέμονται από το δέντρα, Γκίζα για το ούζο, γιαούρτια ολόφρεσκα και συκάμνα ολόφρεσκα που είχαν μαζέψει νωρίς το πρωί πριν τα ζεστάνει ο ήλιος από τις μπόλικες συκαμιές που είχε τότε το Γερακάρι όλων των ειδών άσπρες και κόκκινες, σκεπασμένα με τα καταπράσινα πλατιά φύλα τους ώστε να διατηρούνται δροσερά.

(Πανηγύρι στον Άη Γιάννη του Γερακαρίου Μαργαριτίου.

Πίσω απο την φωτογραφία γράφει: <<Χορεύοντας τους κλέφτες 1964>>. Στην φωτογραφία αυτή απεικονίζεται ο θείος μου Θεόδωρος Ιωαν. Γκίνης και τον κρατάει ο ανιψιός του ο Γιάννης. Ο κύριος με το καπέλο (αν θυμάμαι καλά) ήταν ο Αηδόνης Μουσελίμης, ο κύριος με τα γυαλιά προ- τελευταίος στο χορό είναι ο Μάρκος Δημ. Τζίμας. Θυμάμαι ακόμη ότι τα ποτά στη βρύση (Χάρε) του Γερακαρίου, τα πούλαγε ο Κίτσιο Γάτος (που είχε το καφενείο στην επάνω πλατεία του Μαργαριτίου), παρέα με τον μοναδικό μουσουλμάνο που είχε παραμείνει στο Μαργαρίτι, τον Λιάζ Καραμέτι. Ο Γιάννης Γκίνης και ο Μάρκος Τζίμας είχαν έρθει τότε απο την Γερμανία όπου εργάζονταν. Στο βάθος διακρίνουμε τους χωρικούς απο τα τριγύρω χωριά, που κατά σόια, κάθονταν κάτω απο τις ελιές με στρωμένα τα (κιλίμια) τους, και έτρωγαν τις πίτες και τα φαγητά που κάθε οικογένεια είχε φέρει μαζί της. Το πανηγύρι του Αγίου Ιωάννου στο Γερακάρι, εκείνα τα χρόνια το τιμούσαν με την παρουσία τους όλοι οι κάτοικοι των γύρω χωριών.)

Όλοι αυτή η κοσμοσυρροή που μαζεύονταν στο πανηγύρι του Άη Γιάννη τότε, από το Καρτέρι, τα χωριά της περιοχής Μαργαριτίου, από την Ανθούσα και Αγυιά, από την Αγία Κυριακή, από Μορφάτι, Σπαθαράτι, Κανελλάκη και Μποντάρη, ακόμη έρχονταν με τα άλογα ή με τα πόδια. Τα υποστατικά (ζώα) που έβλεπες τότε εκεί σου θύμιζε εμποροπανήγυρη ζώων, με τους πιο καλά στεκούμενους οικονομικά να έχουν κάτι βαρβάτα άλογα με σέλα ειδικά για δρόμο, που τα είχαν μάθει να τρέχουν (ρεβάνη),

στολισμένα με καινούρια Σαμάρια και χρωματιστές φλοκάτες, καθώς και ολοκαίνουρια καπίστρια και χαλινάρια για τα (μπινέκια) τα βαρβάτα. Τα ζώα τα έδεναν πάνω από τις ελιές, ώσπου να τελειώσει το πανηγύρι και να επιστρέψουν στο σπίτι τους. Εκεί έβρισκαν την ευκαιρία αρκετοί να κάνουν και ανταλλαγή ζώων. Εκεί ως συνήθως για την εποχή αυτή, αντικρίζονταν και οι ομορφονιές με τους Λεβέντες νεαρούς από σχετικά κοντά, και είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν καμιά συμπαθητική ματιά μεταξύ τους και ίσως και κάποιο ραβασάκι!

Εκεί όμως είχαμε και τις προξενήτρες και τους προξενητάδες, όπως ο Σιώζης απ, το Μαργαρίτι) που μιλημένα από πριν έλεγαν στον νεαρό, έλα στο τάδε πανηγύρι να την δής ! Εμείς τα παιδιά, προγκιγμένα στο πυκνό δάσος της περιοχής, να σκαρφαλώνουμε στην κορυφή της Τζαργανιάς να φτάσουμε δυο γινομένα κοκκινόμαυρα τζάργανα, με τα χέρια μας και τα μούτρα κατακόκκινα από τα πεντανόστιμα βισινοκόκκινα συκάμνα της συκαμιάς που ήταν δίπλα στη βρύση Χάρα. Φυσικά από ένα τόσο ξακουστό πανηγύρι δεν έλειπαν και οι μικροπωλητές, όπως ο συμπατριώτης μας Ηλίας Λιοπιάρης από την Καταβόθρα. Τότε έβρισκαν την ευκαιρία τα κορίτσια της εποχής αυτής να αγοράσουν κανένα κραγιόν, (που με πολύ σκέψη θα το χρησιμοποιούσαν από το φόβο των πατεράδων), τσιμπιδάκια και κοκαλάκια για τα μαλλιά, και κανένα άρωμα. Τα αγόρια αγόραζαν συνήθως ματογουάλια, καθρεπτάκι, τσατσάρα, μπριγιαντίνη για τα μαλλιά που ήταν στη μόδα και ίσως κάνα κομπολόι οι ηλικιωμένοι.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΑΡΔΑΝΗΣ

Λίγο πριν βασιλέψει ο Ήλιος οι κοντοχωριανοί ετοιμάζονταν για την επιστροφή. Τα λιγοστά σπίτια που υπήρχαν τότε στο Γερακάρι ήταν: Του Βασίλη Καρδάνη, του Ιωάννη Θ. Γκίνη, του Αναστασίου Νάκη, του Σπύρο (Πήλιο) Μπάκα και αν δεν κάνω λάθος του Ηλία Τσοβίλη. Αυτά τα σπίτια οι κάτοικοι αυτοί τα είχαν αγοράσει με συμβόλαια από τους μουσουλμάνους που παλαιότερα έμεναν εκεί στην περίοδο 1924 έως 1936. (Είναι αυτά τα σπίτια που σήμερα κάποιοι ψευτοπαλικαράδες γείτονες από αλβανία μεριά ζητούν να πάρουν πίσω).

Με το πέρας του πανηγυριού ο Τσέλιγκας Βασίλης Καρδάνης οικονομικά εύρωστος τότε και με πολλά ζώα, καλούσε τους συγγενής και φίλους του στο σπίτι, όπου εκεί τους φιλοξενούσε με αρνιά και κατσίκια ψητά και ποτά μέχρι αργά το βράδυ. Το σπίτι του ήταν δίπατο με κατώι για τα ζώα, όπως όλα της Θεσπρωτίας, αργότερα έκανε επέκταση και έφτιαξε ωραίο μεγάλο δωμάτιο με ξύλινο πάτωμα και επάνω είχε μια μικρή σοφίτα, έξω στον πάτο της σκάλας είχε μεγάλο φούρνο και στην αυλή μια τεράστια συκαμιά. Από κάτω στον κήπο θυμάμαι μια τεράστια αμυγδαλιά, και πίσω από το σπίτι μια πορτοκαλιά.

Πολύ διανυκτέρευαν εκεί διότι έρχονταν από μακριά. Η φιλοξενία που πρόσφερε τότε ο Βασίλης Καρδάνης ήταν ονομαστή και επαινετική από όλους τους κοντοχωριανούς. Τρεις μέρες πριν ετοίμαζαν το σπίτι για το πανηγύρι αυτό καθότι ο ένας γιός του Βασίλη, ο Ιωάννης γιόρταζε εκείνη την ημέρα και ως εκ τούτου δέχονταν υπεραρκετές επισκέψεις για τα χρόνια πολλά.

Οι Καρδαναίοι ήταν βλάχικη φάρα και ξενόφερτοι στο Λιβαδάρι, επίσης και οι Τσιτσαίοι, αυτό μου το είπε ο πατέρας μου Στέφανος που το είχε ακούσει από τους παλαιότερους. Ο Βασίλης είχε έναν αδερφό τον Ηλία Καρδάνη και ξάδερφο τον

Σταύρο Καρδάνη.

Από αφηγήσεις της μητέρας μου (και πρωτότοκης κόρης του), γνωρίζω ότι ο Βασίλης είχε τότε και φουστανέλα την οποία φορούσε σε επίσημες γιορτές. Την φουστανέλα αυτή μου την είχαν δείξει με καμάρι η μητέρα μου και οι θείες μου κάποτε στο σπίτι του Παππού μας στο Γερακάρι. Το σόι των Καρδαναίων σήμερα είναι σκορπισμένο εκτός από το Μαργαρίτι, στο Ελευθέρι και στην Αγία Κυριακή Πάργας. Ο Βασίλης Καρδάνης παντρεύτηκε την Ελένη κόρη του Σωτηρίου από το Σπαθαράτι το γένος (Βήνος).

Απέκτησαν 7 παιδιά, 5 κόρες και 2 γιούς. Το Γερακάρι το αγόρασαν με χρήματα που τους έστειλε από την Αμερική τότε ο Θεός της γυναίκας του, ονόματι Χαράλαμπος Βήνος. Το επώνυμο αυτού ήταν Παπάς όταν πήγε στην Αμερική, (ίσως για λόγους παραμονής εκεί). Στο Σπαθαράτι ήταν γνωστός με το επώνυμο Βήνος. Ο Χαράλαμπος ήταν ένας πανέξυπνος άνθρωπος για την εποχή του, αφού κατάφερε χωρίς μόρφωση να φύγει από το Σπαθαράτι τότε 1910 περίπου και με χίλιους κόππους και στερήσεις να αποκτήσει εστιατόριο στο Λος Άντζελες. Πέθανε στην Αμερική χωρίς να έχει αποκτήσει οικογένεια. Όταν τα χρήματα ήρθαν στην εθνική τράπεζα της Κέρκυρας, επί μήνες έψαχναν να βρουν κληρονόμους του θανόντως Χαράλαμπου Παπά και τελικά βρήκαν την ανιψιά του Ελένη, που ήταν κόρη της αδελφής του.

Στο μακρινό για εκείνη την εποχή ταξίδι του Βασιλείου Καρδάνη και της συζύγου του Ελένης στην Κέρκυρα για να εισπράξουν την επιταγή, καθότι ήταν και οι δυο τους αγράμματοι τους συνόδευσε ο Δημήτριος Γκίνης, αγροφύλακας τότε στο Μαργαρίτι. Αυτά γνωρίζω από μαρτυρίες της μητέρας μου Χάιδως για τον Θεό της Χαράλαμπο Βήνο, (Παπα).

Η οικονομική ευρωστία που είχε αποκτήσει ο Βασίλης Καρδάνης από ότι γνωρίζουμε, δεν άφησε ασυγκίνητους τους διάφορους ληστές της εποχής, οι οποίοι απειλώντας, τον ανάγκαζαν να τους δίνει χρήματα και σφαχτά αρνιά. Για ορισμένους κοντοχωριανούς του οι οποίοι αντιμετώπιζαν οικονομικές ανάγκες ο γενναιόδωρος αυτός γέροντας είχε την πόρτα του πάντα ανοιχτή. Τον θυμάμαι όταν πήγαινε με το άλογο, ή, με τα πόδια πολλές φορές από το Γερακάρι στο Μαργαρίτι, περνούσε από την Κένταλη να δει την πρωτότοκη κόρη του ντυμένος πάντα με την άσπρη παραδοσιακή βράκα του.

Ο Μπαντόλης, ένας τεράστιος άσπρος σκύλος τον ακολουθούσε μέχρι εκεί. Εμείς ένα τσούρμο εγγόνια, περιμέναμε με μεγάλη ανυπομονησία να βγάλει το πουγγί του και να μας δίνει καμιά δεκάρα συμβουλευοντας μας να είμαστε φρόνιμοι.

Ο Βασίλειος Καρδάνης απεβίωσε στο Γερακάρι σε ηλικία 75 ετών περίπου.

Χαράλαμπος Βήνος (Παπάς)

Μια σπάνια και μοναδική φωτογραφία από το αρχείο μας του 1930 με τον Χαράλαμπο Βήνο (Παπά) απο το Σπαθαράτι. που το 1910 περίπου, μετανάστευσε στην Αμερική. Ήταν ο πρώτος μετανάστης μαζί με τον Αθανάσιο Δέσκα, (ιδρυτή του γυμνασίου της Πάργας), που εκείνη την δύσκολη εποχή κατάφεραν να φτάσουν τόσο μακριά και να δημιουργήσουν περιουσία, δείγμα της Ηπειρώτικης εξυπνάδας.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΑΠΑΣ
από το Σπαθαράτι, αδελφός της Μητέρας
της Ελένης, συζ. Βασιλείου Καρδάνη

Χαραλαμπος Παπας

Σύμφωνα με αφηγήσεις της Ελένης, ανιψιάς του Χαράλαμπου, το μακρινό αυτό ταξίδι άρχισε από την Πάργα για την Πρέβεζα με καΐκι. Από εκεί με πλοίο για Πειραιά και από τον Πειραιά στην Νεάπολη της Ιταλίας και από εκεί σε κάποιο λιμάνι της Αμερικής. (Elis Island) κοντά στη Νέα Υόρκη.

Το μακρινό αυτό ταξίδι διήρκησε δυο μήνες περίπου. Η αδελφή του Χαράλαμπου πίστευε ότι ο αδελφός της χάθηκε, διότι η πρώτη επικοινωνία με γράμμα έφτασε μετά από εννέα μήνες ! Μετά από δέκα ολόκληρα χρόνια ο Χαράλαμπος Παπάς, ήρθε στην Ελλάδα και επισκέφτηκε την ανιψιά του Ελένη στο Γερακάρι, καθότι η αδελφή του είχε ήδη αποδημήσει. Βρήκε λοιπόν την μοναδική ανιψιά του παντρεμένη και με πολυμελή οικογένεια. Τότε ζήτησε από τον γαμπρό του Βασίλη Καρδάνη να του δώσει ένα από τα δυο αγόρια, για να το πάρει στην Αμερική, (καθότι ήταν άτεκνος), και να το μεγαλώσει όπως έλεγε σαν πριγκιπόπουλο. Η οικογένεια όμως δεν του έδωσε το παιδί πράγμα το οποίο τον δυσαρέστησε και επέστρεψε στο Λος Άντζελες κάπως πικραμένος. Γνωρίζουμε ότι εκεί είχε δημιουργήσει αλυσίδα εστιατορίων μαζί με κάποιον συνεταίρο του και πήγαιναν πάρα πολύ καλά.

Τελικά ο Χαράλαμπος Παπάς, απεβίωσε και κανένας δεν έμαθε για την σύζυγο του και την περιουσία του κάτι. Το τελευταίο νέο από την μακρινή Αμερική ήταν μια επιταγή που έστειλαν αμερικανικές τράπεζες στην εθνική τράπεζα της Ελλάδος στην Κέρκυρα για την μοναδική ανιψιά του την Ελένη ! Όταν όλα αυτά τα συγκλονιστικά γεγονότα μας αφηγούνταν η γιαγιά από την μητέρα μου η Ελένη, τα ακούγαμε με το στόμα ορθάνικτο σαν ένα μαγευτικό παραμύθι. Αυτά συνέβαιναν τότε και έχουν άμεση σχέση με το Γερακάρι, αλλά και το Σπαθαράτι από όπου κατάγονταν ο Χαράλαμπος Βήνος (Παπάς). Στο παλιό μητρώο του Μαργαριτίου αναφέρεται με αυτό το όνομα.

Επιμέλεια: Θωμάς Στ. Γκίνης